

teresse for Skolevæsenet, og som havde gjort sig Umage for at bringe det Skolevæsen, der forterede under ham, saavidt som muligt, og hvis heller ikke en saadan fandtes, saa har det ikke stor Banffelighed i et Amt, som jo har en temmelig stor Udstrækning og ofte tæller flere Kjøbstæder, at finde en anden Mand, som kunde være stiftet dertil, en i Byerne eller paa Landet bosiddende Mand, og det kunde jo ogsaa være tænkeligt, at Amtsraadet kunde anvende Noget i pecuniær Henseende, for at faae disse Forretninger udførte, og det vilde være saameget bedre, som man derved vilde vække Interesse for Skolevæsenet i det Hele. Jeg troer altsaa, at der ved Lovforslaget vilde blive givet Amtsraadet Leilighed til, om det vilde det, at gjøre Noget for Skolevæsenet. Med Hensyn til Kalds- og Indstillingsretten forekommer det mig ikke, at det kan have nogen stor Banffelighed at lade Amtsraadet kalde eller indstille Lærere, som Amtsfoledirectionen har gjort det for; jeg gjentager, hvad jeg flere Gange har anført, at de Mænd, man stoler paa, jo ogsaa ere tilstede i Amtsraadet. Der er en anden Enkeltighed i Lovforslaget, som den ærede Forslagsstiller slet ikke har bemærket i Paragrapherne, og heller ikke har omtalt, det er nemlig Kjøbstædernes Skolevæsen; men dette bør dog vistnok neppe henlægges under Amtsraadet, paa hvis Valg de ikke have haft nogen Indflydelse, og det forekommer mig altsaa, at der maatte tilføies en særlig Bestemmelse med Hensyn dertil, som efter min Mening burde stempelthen gaae ud paa at ophæve Amtsfoledirectionerne som Melleminstitution i denne Henseende; det vilde slet ikke være Andet, end hvad der er skeet med Hensyn til Kjøbstædernes Communalbestyrelse i det Hele; Kjøbstædernes Communalbestyrelse have jo intet saadant Mellemled mellem sig og Ministeriet, som Sogneraadet eller Sognesforstanderskabet har. Har man kunnet overlade Communalbestyrelserne en større Raadighed i andre Retninger, saa turde det vel ogsaa være gjørligt med Hensyn til Skolevæsenet, saameget mere som der jo allerede i Kjøbstæderne er en Skolecommissionsion, der i Forbindelse med Communalbestyrelsen overmaade godt kunde henvende sig directe til Ministeriet med Hensyn til de Punkter, der

skulde afgjøres af dette. Jeg troer ikke, at man derved vilde bebyrde Ministeriet mere med Forretninger, end det nu er. Der er jo vistnok forøvrigt enkelte Punkter, som vilde være at tage under nærmere Overveielse, som f. Ex. Spørgsmaalet om de nærværende større Løds-eieres Kaldsret, som vistnok er af den Bestaa-fenhed, at den maa falde bort, og flere Enkeltigheder af mindre Betydning, som jeg skal forbigaae ved denne Sagens første Behandling. Men jeg har dog stedse den Overbeviisning, at Lovforslaget lader sig udføre.

Lehmann: Jeg har allerede ved Sagens foreløbige Behandling udtalt og i al Korthed motiveret min Overbeviisning om, at det foreliggende Godtjobsarbejde er aldeles ubrugeligt, og jeg har kun forstaaet den Votering, hvorved Forslaget blev henviist til første Behandling, som en Paamindelse fra Rigsdagens Side til Regjeringen om, at den med Længsel imødefeer en Reform af Skolevæsenet, hvorved de Forbedringer tilveiebragtes, hvortil Ingen mere end jeg erkjender, at der er alvorlig Trang, og jeg anseer mig saameget mere berettiget til at forstaae dette Votum paa den anførte Maade, som, naar jeg undtager den sidste ærede Taler, saavidt jeg husker, iøvrigt Alle, der udtalte sig ved Sagens foregaaende Behandling, yttrede den samme Overbeviisning. Hvad der nu fra den sidste ærede Taler er anført, troer jeg mig beføiet til kun at betragte som fremkaldt ved Duffet om at benytte en given Leilighed til at fremsætte nogle vistnok meget værdifulde Bemærkninger. Ganske vist er det ogsaa, at ikke blot de Enkeltheder, han leilighedsviis og med et Par Ord har berørt, men ogsaa en Mangfoldighed af andre Enkeltheder maatte findes deres Afgjørelse ved en saadan Lov, naar den skulde træde i Live og være gjældende og bindende for det paagjældende overordentlig vigtige Forhold, som man sandelig ikke saaledes kan ordne med en Harefod, og hvorom der vistnok er saameget mindre Anledning til saaledes anticiperende at henkaste et Par hurtigtgjorte Bemærkninger, som det er givet, saaledes som det ogsaa blev anført af den afgaaede Cultusminister, at dette vigtige Værk er fremmet saavidt, at et Lovforslag derom vil, som jeg haaber, kunne imødefees paa næste Rigs-